

Toelichting

I. Algemeen

Algemeen nut beogende instelling

De definitie van een algemeen nut beogende instelling (ANBI) is bij de Geefwet met ingang van 1 januari 2012 verplaatst van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) naar de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Als gevolg hiervan worden ook de voorwaarden en nadere regels die tot nu toe in de artikelen 41a tot en met 41d van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001 (URIB 2001) met betrekking tot de ANBI zijn opgenomen, overgebracht naar de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994 (UR AWR 1994). Van deze gelegenheid is gebruikgemaakt om deze bepalingen waar nodig redactioneel aan te passen. De bij ministeriële regeling gestelde voorwaarden zijn van belang bij de toets of een instelling kan worden aangemerkt als ANBI en of de instelling van dat fiscaal gunstige regime gebruik kan blijven maken. Naast de voorwaarden waaraan een instelling moet voldoen om als ANBI aangemerkt te kunnen (blijven) worden, zijn in de in de UR AWR 1994 op te nemen artikelen voorwaarden opgenomen met betrekking tot de omvang van het door een ANBI aan te houden vermogen en met betrekking tot de zogenoemde groepsbeschikking en is een bepaling opgenomen met de omschrijving van de landen buiten het Koninkrijk of de EU waarvan aldaar gevestigde instellingen eveneens als ANBI kunnen worden aangemerkt. In de in de UR AWR 1994 op te nemen artikelen zijn tevens de wijzigingen die verband houden met de verruiming in het beleid met betrekking tot commerciële activiteiten van ANBI's opgenomen. Zoals in de memorie van toelichting bij de Geefwet¹ is toegelicht, staat het kabinet met ingang van 1 januari 2012 een ruimhartiger beleid voor met betrekking tot commerciële activiteiten bij ANBI's. Het uitoefenen van commerciële activiteiten staat er niet aan in de weg dat een instelling de ANBI-status verkrijgt of behoudt, mits de inkomsten uit deze activiteiten maar (nagenoeg) geheel ten goede komen aan de algemeen nuttige doelstelling van de ANBI. Hiervan is bijvoorbeeld sprake indien een theater met de ANBI-status in zijn pand ook een restaurant exploiteert, en de inkomsten uit dat restaurant aanwendt ter financiering van de voorstellingen in het theater. Dit ruimhartige beleid staat los van het uitgangspunt dat de inkomsten uit commerciële activiteiten in beginsel belast dienen te worden met vennootschapsbelasting. Voor alle duidelijkheid wordt het volgende opgemerkt. In de sfeer van de vennootschapsbelasting wordt winst uit onderneming in de heffing betrokken. Bij normaal vermogensbeheer is hiervan in beginsel geen sprake. Dit uitgangspunt ondergaat geen wijziging tengevolge van de onderhavige regeling. Het ruimhartigere beleid met betrekking tot commerciële activiteiten bij ANBI's wordt neergelegd in artikel 1a van de UR AWR 1994.

Omdat de bepalingen worden verplaatst van de ene uitvoeringsregeling naar de andere en omdat er enkele wijzigingen zijn ten opzichte van de oorspronkelijke bepalingen, is ervoor gekozen de bepalingen integraal toe te lichten.

Overige wijzigingen

¹ Kamerstukken II 2010/11, 33 006, nr. 3, blz. 5.

In deze regeling wordt een nieuw artikel opgenomen in de UR AWR 1994 dat in het bijzonder betrekking heeft op de ANBI die kan worden aangemerkt als culturele instelling. Voorts worden in deze regeling ook de voorwaarden opgenomen voor de steunstichting SBBI.

Ook wordt een bepaling uit de Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting overgebracht naar de UR AWR 1994, in verband met het feit dat de definitie van een sociaal belang behartigende instelling (SBBI) per 1 januari 2012 is opgenomen in de AWR.

In de onderhavige regeling wordt tevens een technische wijziging aangebracht in de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003.

Tot slot is een overgangsbepaling opgenomen.

II. Artikelsgewijs

Artikel I

Artikel I, onderdeel A (artikel 1 van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001)

Het niet langer in artikel 1 van de UR AWR 1994 verwijzen naar de artikelen 6.31 en 6.33 van de Wet IB 2001 hangt samen met het vervallen van de delegatiebepalingen in die artikelen. Tot en met 2011 bevatte artikel 6.31, vierde lid, van de Wet IB 2001 (welk artikel over uitgaven voor monumentenpanden gaat) een delegatiebevoegdheid, waaraan artikel 41 van de URIB 2001 uitvoering gaf. Na inwerkingtreding van de Geefwet met ingang van 1 januari 2012 is het desbetreffende lid geschrapt en bevat genoemd artikel 6.31 niet langer een delegatiebevoegdheid.

In artikel 6.33, vijfde lid, van de Wet IB 2001 was tot en met 2011 een delegatiebepaling opgenomen met betrekking tot de nadere regels voor ANBI's. De definitie van een ANBI met bijbehorende delegatiegrondslag is verplaatst van de Wet IB 2001 naar de AWR. Door deze verplaatsing is de verwijzing in artikel 1 van de UR AWR 1994 naar artikel 6.33 van de Wet IB 2001 niet langer nodig.

Artikel I, onderdeel B (de artikelen 41a tot en met 41d van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001)

Het vervallen van de artikelen 41a tot en met 41d van de URIB 2001 hangt samen met het verplaatsen van de definitie van een ANBI van de Wet IB 2001 naar de AWR. Genoemde artikelen worden, in enigszins gewijzigde vorm (zie hierna voor een toelichting per artikel), opgenomen in de UR AWR 1994.

Artikel II

Artikel II, onderdeel A (artikel 1 van de Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting)

Het niet langer in artikel 1 van de Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting verwijzen naar artikel 32, eerste lid, onder 8°, onderdeel e, van de Successiewet 1956 hangt samen met het per 1 januari 2012 verplaatsen van de definitie van een sociaal belang behartigende instelling (SBBI) van

de Successiewet 1956 naar de AWR. In verband met deze verplaatsing wordt de verwijzing in het eerstgenoemde artikel aangepast.

Artikel II, onderdeel B (artikel 4 van de Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting)

In verband met het verplaatsen van de definitie van de SBBI per 1 januari 2012 van de Successiewet 1956 naar de AWR, inclusief de delegatiebepaling inzake buitenlandse mogendheden, komt artikel 4 van de Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting te vervallen. De inhoud van laatstgenoemd artikel wordt, in enigszins gewijzigde vorm (zie hierna voor een toelichting), opgenomen in artikel 1c van de UR AWR 1994.

Artikel III

Artikel III, onderdeel A (artikel 1 van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994)

In artikel 1 van de UR AWR 1994 zijn de artikelen vermeld waaraan in die regeling uitvoering wordt gegeven. Met de onderhavige wijziging worden aan die opsomming de artikelen uit de AWR toegevoegd waarin de delegatie is opgenomen voor de voorwaarden die ter zake van de ANBI, de culturele instelling en de steunstichting SBBI worden gesteld.

Artikel III, onderdeel B (artikelen 1a tot en met 1f van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994)

Ingevolge artikel III, onderdeel B, wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd in de UR AWR 1994, namelijk het hoofdstuk "Voorwaarden algemeen nut beogende instellingen, sociaal belang behartigende instellingen en steunstichtingen SBBI". Een groot deel van de inhoud van de artikelen in dit hoofdstuk is overgenomen uit de ingevolge de onderhavige regeling vervallen artikelen 41a tot en met 41d van de URIB 2001. Hierna volgt een toelichting per artikel van het nieuwe hoofdstuk.

Artikel 1a van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994

Artikel 1a van de UR AWR 1994 is gebaseerd op artikel 5b, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de AWR en is grotendeels gelijklopend aan het ingevolge de onderhavige regeling vervallen artikel 41a van de URIB 2001. Het artikel is aangevuld met enkele leden die specifiek betrekking hebben op de zogenoemde commerciële activiteiten. Hierna volgt de toelichting per lid van dit artikel.

Artikel 1a, eerste lid, onderdelen a, b en c

De eerste drie onderdelen van artikel 1a, eerste lid, van de UR AWR 1994 zien op de doelstelling van de ANBI. In die onderdelen zijn voorwaarden opgenomen die met het oog op de doelstelling van de ANBI aan de regelgeving en de feitelijke werkzaamheden worden gesteld. Het begrip regelgeving wordt gebruikt als verzamelbegrip voor onder meer de statuten, feitelijk en rechtens met statuten overeenkomende interne regelgeving, wettelijke organisatieregels van publieke rechtspersonen en de kerkorden van de verschillende kerkelijke instellingen.

In het eerste lid, onderdeel a, van artikel 1a van de UR AWR 1994 is de bepaling uit artikel 41a, eerste lid, onderdeel a, van de URIB 2001 dat een ANBI noch op grond van de regelgeving noch

feitelijk een winstoogmerk mag hebben met het totaal van haar algemeen nuttige activiteiten, vrijwel gelijkluidend opgenomen. Deze bepaling houdt in dat er geen winststreven mag zijn omwille van de winst zelf. Een instelling die incidenteel exploitatieoverschotten behaalt bij het uitvoeren van haar feitelijke werkzaamheid in het kader van haar doelstelling (de algemeen nuttige werkzaamheid) en deze aanwendt ten bate van het algemeen nut, heeft niet direct een winstoogmerk in de zin van deze bepaling. Deze bepaling geldt per definitie niet als zodanig voor commerciële activiteiten. De omstandigheid dat commerciële activiteiten waarmee middelen worden verworven ter financiering van de algemeen nuttige activiteiten niet aan de ANBI-status in de weg staan, brengt logischerwijs mee dat het toegestaan is dat er met betrekking tot die commerciële activiteiten wel een winstoogmerk mag – en zelfs per definitie moet – zijn. Dit winststreven staat bij de ANBI echter ten dienste van het algemeen nut en is derhalve geen winststreven omwille van de winst zelf (zoals bij reguliere bedrijven). Voorwaarde bij de commerciële activiteiten is daarom dat de inkomsten uit die activiteiten (nagenoeg) volledig ten goede komen aan de algemeen nuttig doelstelling van de ANBI.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel b, van de UR AWR 1994 bevat de voorwaarde dat uit de regelgeving en de feitelijke werkzaamheden moet blijken dat de instelling het algemeen belang dient. In de wettelijke definitiebepaling van de ANBI (artikel 5b van de AWR) is het algemeen nut nader ingevuld door een aantal categorieën met zaken die als algemeen nuttig in de zin van laatstgenoemd artikel zijn aangemerkt. Met die nuttige zaken moet het algemeen belang worden gediend. Dat het algemeen nut in het algemeen belang moet worden nagestreefd, is in de wettelijke definitiebepaling van de ANBI met ingang van 1 januari 2010 tot uiting gebracht met de woorden “uitsluitend of nagenoeg uitsluitend”. Uitsluitend of nagenoeg uitsluitend betekent voor 90% of meer. De algemeen nuttige doelstelling moet voor 90% of meer gericht zijn op het algemeen belang, en mag derhalve nagenoeg in het geheel niet strekken ten voordele van slechts een beperkte groep, het particuliere belang. Daarmee heeft de jurisprudentie van de zogenoemde Brassbandarresten² waarin de Hoge Raad besliste dat van algemeen nut sprake is wanneer ten minste 50% van de werkzaamheden gericht waren op het algemeen belang, haar betekenis op dit punt verloren. De uitleg en invulling van het begrip algemeen belang, onderscheidenlijk van het particulier belang, blijft in eerste instantie aan de inspecteur en uiteindelijk aan de rechter. Hoewel de onderdelen a en b van artikel 1a, eerste lid, van de UR AWR 1994 verlangen dat uit de regelgeving van de instelling blijkt dat een instelling geen winstoogmerk met betrekking tot haar doelstelling heeft en dat zij uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen belang dient, komt het voor dat een instelling handelt in strijd met die regelgeving. Gedacht kan hierbij worden aan gevallen waarin de regelgeving van de instelling niet in overeenstemming is met de feitelijke bedoeling van (de oprichters van) de instelling of waarin die regelgeving door (het bestuur van) de instelling niet wordt nageleefd. Instellingen waarvan de feitelijke werkzaamheden niet in overeenstemming zijn met de doelstelling, behoren geen aanspraak te kunnen maken op de ANBI-status en daaraan verbonden fiscale voordelen. Op grond van de genoemde onderdelen a en b wordt daarom tevens verlangd dat de *feitelijke werkzaamheden* van de instelling gericht zijn op het dienen van het algemeen belang en dat de instelling voorts geen winstoogmerk heeft met het totaal van haar algemeen nuttige activiteiten.

² HR 13 juli 1994, nr. 29 936, BNB 1994/280, en HR 8 januari 1997, nr. 31 591, BNB 1997/67.

Op grond van het eerste lid, onderdeel c, van artikel 1a van de UR AWR 1994 moet uit de regelgeving van de instelling en uit de feiten blijken dat geen enkele persoon (natuurlijke persoon of rechtspersoon) over het vermogen van de instelling kan beschikken als ware het zijn eigen vermogen. Hiermee wordt bedoeld dat niemand daarover mag beschikken ten behoeve van zichzelf, buiten de algemeen nuttige doelstelling. Dit beschikkingsmachtcriterium strekt er niet toe het de leden van het beleidsbepalende orgaan onmogelijk te maken beschikkingshandelingen te verrichten in het kader van de doelstelling van de instelling. Het bestuur van een ANBI mag wel over het vermogen van een andere ANBI kunnen beschikken wanneer dat past binnen de doelstelling van beide ANBI's. Te denken valt aan een museum dat zijn collectie heeft ondergebracht in een aparte stichting. Het criterium beoogt onder meer de onafhankelijkheid van de instelling tegenover haar donateurs en begunstigten te waarborgen. De beperking van de beschikkingsmacht geldt voor het gehele vermogen van de instelling. Omdat het beschikkingsmachtcriterium geldt voor alle natuurlijke personen en rechtspersonen, is het criterium ook van toepassing op de leden van het orgaan van de instelling dat het beleid bepaalt. Een uitzondering is opgenomen voor de situatie waarin instellingen gebruikmaken van steunstichtingen. Tussen een steunstichting en de door haar te ondersteunen ANBI kan een zekere mate van afhankelijkheid bestaan. Het komt veel voor dat het bestuur van een steunstichting grotendeels of zelfs geheel bestaat uit leden van het bestuur van de te ondersteunen instelling. In die gevallen kunnen de steunstichting en de ondersteunde instelling(en) veelal over elkaars vermogen beschikken als ware sprake van eigen vermogen. Het beschikkingsmachtcriterium zou in die situatie in beginsel tot ongewenst gevolg hebben dat de steunstichting en de ondersteunde instelling(en) beide niet kunnen worden aangemerkt als ANBI. Daarom wordt voor deze situaties een uitzondering op het beschikkingsmachtcriterium gemaakt. De inspecteur kan, zo nodig onder door hem te stellen aanvullende voorwaarden, toestaan dat een steunstichting en de instelling of instellingen die door deze steunstichting worden ondersteund, over en weer over elkaars vermogen kunnen beschikken als ware het eigen vermogen.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel d

In artikel 1a, eerste lid, onderdeel d, van de UR AWR 1994 is de voorwaarde opgenomen dat een instelling niet meer vermogen mag aanhouden dan is aangegeven in artikel 1b van de UR AWR 1994. Laatstgenoemd artikel bevat een bestedingscriterium dat ertoe dient redelijkerwijs onnodige vermogensvorming tegen te gaan.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel e

De in artikel 1a, eerste lid, onderdeel e, van de UR AWR 1994 opgenomen voorwaarde heeft betrekking op de beloning van de leden van het orgaan van de instelling dat het beleid bepaalt. Deze leden mogen ter zake van de door hen voor de instelling in die hoedanigheid verrichte werkzaamheden geen andere beloning ontvangen dan een vergoeding voor gemaakte onkosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld. Met vergoeding voor gemaakte onkosten wordt bedoeld een vergoeding voor kosten die leden van het orgaan redelijkerwijs moeten maken vanwege het vervullen van de functie bij de instelling. Onder vacatiegeld wordt verstaan de vergoeding toegekend aan bestuursleden voor bijvoorbeeld het bijwonen van een vergadering van het orgaan van de instelling. Een vacatievergoeding is in ieder geval niet bovenmatig als deze vergoeding niet

hoger is dan de vergoeding die is opgenomen in het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies. Een hogere beloning is in uitzonderingsgevallen mogelijk en is dus niet per definitie bovenmatig. Wederom geldt dat de beoordeling of sprake is van een bovenmatige vacatievergoeding of niet, afhankelijk is van de feiten en omstandigheden van het geval; het gaat om maatwerk. Bij de beantwoording van de vraag of een hogere vacatievergoeding bovenmatig is, spelen onder andere een rol de aard en omvang van de instelling en de maatschappelijke positie van het lid van het orgaan van de instelling dat het beleid bepaalt. Een (vaste) vergoeding die niet is gericht op het bijwonen van een vergadering en de voorbereiding daarvan, past niet binnen de voorwaarden voor de ANBI-regeling. Daarmee wordt immers geen vacatiegeld verstrekt, maar een bezoldiging voor de door de leden van het beleidsbepalende orgaan als zodanig verrichte andere werkzaamheden. Als de totale vergoeding van de leden van het beleidsbepalende orgaan van de instelling feitelijk niet meer bedraagt dan een vergoeding voor gemaakte onkosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld, is de vergoeding geen belemmering voor toepassing van de ANBI-regeling. Dat is mede het geval als de vergoeding is gebaseerd op een vooronderstelde vacatie. Van een vooronderstelde vacatie is sprake als de vergoeding gekoppeld kan worden aan de uren die besteed moeten worden aan het voorbereiden en bijwonen van vergaderingen en bijeenkomsten. Als de op deze wijze herrekende vacatievergoeding niet bovenmatig is en aan de overige voorwaarden is voldaan, kan de instelling worden aangemerkt als ANBI. Onder orgaan van de instelling dat het beleid bepaalt, wordt voor de toepassing van deze regeling verstaan een natuurlijk persoon, een groep natuurlijke personen of een orgaan van de instelling die of dat eindverantwoordelijk is voor het beleid van de instelling, zonder feitelijk ondergeschikt te zijn aan een andere persoon of orgaan van die instelling. Dit kan het bestuur zijn, maar kan ook een Raad van Toezicht zijn. De in genoemd onderdeel e opgenomen voorwaarde heeft alleen betrekking op de door de leden in die hoedanigheid verrichte werkzaamheden. Het is gebruikelijk dat de beloningen voor leden van het beleidsbepalende orgaan van de ANBI in de jaarrekening zichtbaar worden gemaakt en nader worden toegelicht.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel f

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel f, van de UR AWR 1994 bevat nadere regels met betrekking tot het door de instelling te voeren beleid. De instelling moet beschikken over een actueel beleidsplan. In dat beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe praktisch uitvoering wordt gegeven aan de doelstelling van de instelling. Het beleidsplan mag op meerdere jaren betrekking hebben, maar moet wel op elk moment actueel zijn. Inzicht in de voorgenomen wijze van praktische realisatie van de doelstelling van de ANBI kan worden gegeven door een omschrijving van de doelstellingen van de instelling, de door de instelling te verrichten werkzaamheden ter verwezenlijking daarvan en de wijze waarop de instelling fondsen wil verwerven of haar vermogen wil beheren. Voorts moet in het beleidsplan aan de orde komen op welke wijze en aan welke doelen de verkregen inkomsten worden besteed. De nadruk moet in het beleidsplan liggen op de te verrichten werkzaamheden; voldoende inzichtelijk zal moeten worden gemaakt welke werkzaamheden op welk moment worden voorzien en op welke wijze die werkzaamheden bijdragen aan de realisatie van de doelstelling. Een instelling die behoort tot een categorie instellingen dan wel een groep van met elkaar verbonden instellingen als bedoeld in artikel 5b, vijfde lid, van de AWR, kan volstaan met een beleidsplan dat

geldt voor alle tot die categorie of groep behorende instellingen, voor zover de instelling met zo'n beleidsplan althans voldoet aan de in genoemd onderdeel f gestelde voorwaarden.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel g

De middelen die een ANBI heeft verworven met het oog op haar doelstelling, moeten ook feitelijk voor dat doel worden aangewend. Artikel 1a, eerste lid, onderdeel g, van de UR AWR 1994 schrijft voor dat de instelling een redelijke verhouding hanteert tussen de beheerkosten enerzijds en de bestedingen ten behoeve van het doel anderzijds. In verband met de ruimere mogelijkheden voor ANBI's om commerciële activiteiten te ontplooiën, is de thans nog in de URIB 2001 gestelde redelijkheidstoets ter zake van de kosten van verwerving vervallen.

Onder beheerkosten worden verstaan de kosten die betrekking hebben op het beheer van de instelling, zoals de kosten die verband houden met het voeren van administratief beheer. De in deze toets gelegen redelijkheidsnorm biedt ruimte voor maatwerk. In hoeverre de verhouding tussen beheerkosten en de bestedingen van de instelling ten dienste van het doel redelijk is, is onder andere afhankelijk van de aard van de instelling. Type, grootte, professionaliteit en het al dan niet aangesloten zijn bij een groep kunnen factoren zijn die daarbij een rol spelen.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel h

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel h, van de UR AWR 1994 verlangt dat de regelgeving van de instelling een bepaling bevat over de wijze waarop na ontbinding van de instelling moet worden omgegaan met een eventueel batig liquidatiesaldo. Bepaald dient te zijn dat het saldo ten goede moet komen aan een andere ANBI met een gelijksoortige doelstelling. De voorwaarde dat de doelstelling gelijksoortig moet zijn is in het bijzonder opgenomen met het oog op de met ingang van 1 januari 2012 ingevoerde mogelijkheid voor ANBI's om de status van culturele instelling te verkrijgen. Giften aan culturele instellingen zijn via de multiplier voor de giftenaftrek extra gefaciliteerd en daarom is het wenselijk dat de aldus verkregen middelen ook daadwerkelijk aan cultuur ten goede komen. Daarnaast is het tevens ter bescherming van de gever opgenomen, de giften zijn immers geworven voor een bepaald doel. Het is dan van belang voor de gever dat zijn gift in ieder geval aan een gelijksoortig doel wordt besteed. Het gelijksoortigheidscriterium biedt vanzelfsprekend ruimte voor bijzondere situaties waarin een instelling die wordt ontbonden een dermate unieke doelstelling heeft dat naar letterlijke lezing geen gelijksoortige doelstelling bestaat bij een andere ANBI. In zo'n geval kan het liquidatiesaldo ten goede komen aan een ANBI met een redelijkerwijs voldoende vergelijkbare doelstelling, waarbij de begunstigde ANBI bijvoorbeeld tot dezelfde in artikel 5b van de AWR genoemde categorie algemeen nut kan worden gerekend.

In artikel V is overgangsrecht opgenomen met betrekking tot ANBI's die reeds als ANBI waren aangemerkt vóór de datum van inwerkingtreding van deze regeling. De regelgeving van deze ANBI's voldoen aan de eisen van de toen geldende bepalingen in de URIB 2001 en verwijzen wellicht naar artikel 6.33 van de Wet IB 2001. Om te voorkomen dat voor de enkele aanpassing van die verwijzing de gang naar de notaris moet worden gemaakt voor een wijziging van de regelgeving van de instelling, is bepaald dat voor die ANBI's de tekst van artikel 41a, eerste lid, onderdeel h, van de URIB 2001 zoals dat luidde op 31 december 2011, blijft gelden tot aan de eerstvolgende wijziging van de hiervoor bedoelde regelgeving van de instelling. Het gelijksoortigheidscriterium is tot dat moment derhalve niet van toepassing op die ANBI's.

Artikel 1a, eerste lid, onderdeel i

Op grond van artikel 2:10, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek is het bestuur van een rechtspersoon verplicht om uiterlijk zes maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten van de rechtspersoon op te maken. De staat van baten en lasten is datgene wat bij commerciële rechtspersonen als winst- en verliesrekening wordt aangeduid. Om een staat van baten en lasten te kunnen opmaken is het noodzakelijk een administratie te voeren. In artikel 1a, eerste lid, onderdeel i, van de UR AWR 1994 worden specifieke voorwaarden gesteld met betrekking tot die administratie. Uit de administratie moet de aard en omvang van de aan de afzonderlijke leden van het beleidsbepalend orgaan betaalde onkostenvergoedingen en vacatiegelden kunnen worden afgeleid (zie onder 1°). Aan de hand van die informatie kan de inspecteur beoordelen of de leden van het beleidsbepalende orgaan van de ANBI al dan niet bovenmatige onkostenvergoedingen en vacatiegelden hebben ontvangen. Voorts moet de administratie van de instelling de aard en omvang van de kosten van het beheer van de instelling, alsook de aard en omvang van de andere uitgaven van de instelling ten behoeve van het bereiken van haar doel bevatten (zie onder 2°). Dit is nodig om te kunnen beoordelen of de instelling een redelijke verhouding hanteert tussen deze kosten en haar bestedingen ten behoeve van de doelstelling van de ANBI. De administratie van de instelling dient voorts blijk te geven van de aard en omvang van de inkomsten en het vermogen van de instelling (zie onder 3° en 4°). Deze administratieve voorwaarden beogen mogelijk te maken dat het bestedingscriterium van artikel 1b van de UR AWR 1994 kan worden getoetst.

Artikel 1a, tweede, vijfde en zesde lid

Binnen de activiteiten die een ANBI ontplooit dient nadrukkelijk onderscheid te worden gemaakt tussen commerciële activiteiten en algemeen nuttige activiteiten. Commerciële activiteiten behoren tot de activiteiten die financiering van de algemeen nuttige doelen mogelijk maakt. Onder commerciële activiteiten worden in dit kader verstaan het tegen commerciële tarieven verrichten van werkzaamheden of verlenen van diensten met het oogmerk hiermee een opbrengst te genereren ter financiering van de algemeen nuttige activiteiten van de ANBI. Deze definitie is neergelegd in artikel 1a, zesde lid, van de UR AWR 1994. Algemeen nuttige activiteiten onderscheiden zich van deze commerciële activiteiten omdat de algemeen nuttige activiteiten juist de activiteiten zijn die de ANBI ontplooit ter verwezenlijking of bevordering van haar algemeen nuttige doelstelling. Deze definitie is neergelegd in artikel 1a, vijfde lid, van de UR AWR 1994.

Voorbeeld

Een stichting met de ANBI-status heeft als doelstelling de leefbaarheid van achterstandswijken te verbeteren. Hiertoe heeft de stichting enkele werknemers in dienst die in verschillende achterstandswijken speeltuinen en perkjes aanleggen. Ter financiering van dit doel verkoopt de stichting ansichtkaarten van de steden die worden opgeknapt door het hele land, met een flinke winstmarge. De commerciële activiteit in dit voorbeeld is de verkoop van ansichtkaarten, omdat deze activiteiten door de ANBI worden ondernomen met het oogmerk een opbrengst te genereren om haar doelstelling te realiseren. Het aanleggen van de speeltuinen en perkjes anderzijds zijn algemeen nuttige activiteiten.

Met betrekking tot commerciële activiteiten wordt met ingang van 2012 een ruimhartig standpunt gehanteerd. Commerciële activiteiten waarvan de inkomsten binnen een redelijke termijn – overeenkomstig artikel 1b van de UR AWR 1994 – (nagenoeg) geheel ten goede komen aan de algemeen nuttige doelstelling van de instelling zijn toegestaan bij een ANBI. Dit is bepaald in het tweede lid van artikel 1a van de UR AWR 1994. Overeenkomstig artikel 1b van de UR AWR 1994 wil zeggen dat de eis dat de inkomsten binnen een redelijke termijn aan de doelstelling van de ANBI ten goede moeten komen in samenhang moet worden gezien met het bestedingscriterium c.q. de anti-oppoteis van artikel 1b, eerste lid, van de UR AWR 1994. Het verschil tussen beide eisen is daarin gelegen dat voor inkomsten uit commerciële activiteiten, nadrukkelijker dan voor andere inkomsten van een ANBI, geldt dat de koppeling moet kunnen worden gelegd met bestedingen in het kader van de doelstelling van de ANBI. Dit is een nadere voorwaarde binnen het algemene bestedingscriterium van artikel 1b van de UR AWR 1994, dat in algemene zin voorkomt dat een ANBI een teveel aan vermogen oppot. Bij een ruimhartig standpunt met betrekking tot commerciële activiteiten past het om te vereisen dat voldoende zeker wordt gesteld dat de inkomsten uit die activiteiten daadwerkelijk en binnen afzienbare tijd aan het goede doel worden besteed.

De gehanteerde redelijkheidsnorm in genoemd tweede lid biedt ruimte voor maatwerk. Het type instelling, de grootte van de instelling en de concrete doelstelling maken dat de invulling van wat als redelijke termijn kan worden beschouwd van instelling tot instelling kan verschillen.

Ter voorkoming van misverstanden wordt opgemerkt dat het uitgangspunt wel is dat de inkomsten uit commerciële activiteiten in beginsel in de heffing van winstbelasting worden betrokken.

Uiteraard kan het ook zijn dat niet daadwerkelijk over deze inkomsten wordt geheven, omdat bijvoorbeeld sprake is van een vrijstelling of van bepaalde faciliteiten die de belastingdruk terugbrengen naar nihil. Te denken valt hierbij aan de vrijstelling van artikel 6 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 of de bestedingsreserve van artikel 12 van die wet.

In het tweede lid van artikel 1a van de UR AWR 1994 wordt voorts bepaald dat onder inkomsten uit commerciële activiteiten in dit kader wordt verstaan het saldo van baten en lasten uit die activiteiten. De lasten die samenhangen met de commerciële activiteiten worden hiermee expliciet buiten het 90%-criterium (waaraan wordt getoetst of sprake is van algemeen belang) geplaatst. Met andere woorden: als een ANBI uitgaven doet die samenhangen met een commerciële activiteit, tellen die uitgaven niet mee bij de toets of een instelling (nagenoeg) geheel het algemeen nut beoogt. De nadruk bij het 90%-criterium ligt met ingang van 2012 immers op de uitgaven, de bestedingen van een instelling ten behoeve van de doelstelling.

Ook wordt hierdoor ter voorkoming van misverstanden verduidelijkt dat de eis dat de inkomsten binnen een redelijke termijn aan de doelstelling van de ANBI ten goede moeten komen, ziet op het *saldo* van baten en lasten uit de commerciële activiteiten, en niet op alleen de baten daaruit.

In het vijfde lid van artikel 1a van de UR AWR 1994 wordt voorts nog bepaald dat activiteiten geen algemeen nuttige activiteiten zijn indien een ANBI het geheel van die activiteiten tegen commerciële tarieven verricht. Onder commerciële tarieven dienen in dit kader te worden verstaan tarieven die de integrale kostprijs van de verrichte diensten of de geleverde goederen te boven gaan teneinde een voordeel te behalen. Het gaat hier expliciet om de algemeen nuttige activiteiten, en niet om de commerciële activiteiten. Deze laatste activiteiten kenmerken zich immers juist door het oogmerk een positief resultaat te genereren ter financiering van de algemeen nuttige

activiteiten van een ANBI, en dus door het tegen commerciële tarieven te worden verricht. Als de algemeen nuttige activiteiten van een ANBI per saldo structureel winstgevend zijn, is het doel daarmee feitelijk niet om het algemeen nut te dienen, maar om een positief resultaat te behalen. Ter voorkoming van misverstanden wordt opgemerkt dat deze bepaling niet zo strikt moet worden gelezen dat een incidentele bate op een algemeen nuttige activiteit niet is toegestaan. Daarnaast is in genoemd vijfde lid expliciet bepaald dat het moet gaan om het geheel van algemeen nuttige activiteiten. Bepaalde afzonderlijk te onderscheiden algemeen nuttige activiteiten mogen tot een positief resultaat leiden, mits dat niet geldt voor het geheel van alle algemeen nuttige activiteiten. Deze bepaling ziet slechts op de tegenprestatie voor de algemeen nuttige activiteiten. Andere inkomsten van de instelling, zoals inkomsten uit commerciële activiteiten, giften, legaten of subsidies, tellen niet mee voor deze toets.

Voorbeeld

Een stichting met de ANBI-status die een theater exploiteert heeft als doelstelling een zo breed mogelijk aanbod van theaterproducties aan te bieden en beginnende cabaretiers een podium te bieden. Om dit doel te realiseren onderneemt deze stichting de volgende algemeen nuttige activiteiten:

- * er worden middelgrote theaterproducties aangeboden, gericht op een breed publiek, waarvoor een prijs wordt gevraagd die de integrale kostprijs te boven gaat;

- * er worden kleinschalige nichetheaterproducties aangeboden, met slechts een beperkt bereik in termen van publiek, waarvoor een prijs wordt gevraagd die slechts de helft van de kosten dekt;

- * er worden avonden georganiseerd waarop beginnende cabaretiers optreden, met vrije toegang voor publiek.

De gemeente waar het theater zich bevindt, geeft het theater een jaarlijkse subsidie van € 200.000. Door deze subsidie draait het theater doorgaans *break-even* en wordt incidenteel een batig saldo behaald. Dat saldo wordt bestemd om het volgende jaar aan een concrete activiteit gelegen binnen de doelstelling te besteden.

Alle genoemde activiteiten van de instelling kwalificeren als algemeen nuttige activiteiten. De eerstgenoemde activiteit wordt geïsoleerd gezien weliswaar aangeboden tegen commerciële tarieven, maar voor het geheel van de algemeen nuttige activiteiten geldt dit niet. De subsidie van de gemeente blijft in de toets van artikel 1a, derde lid, van de UR AWR 1994 buiten beschouwing. Het incidentele positieve resultaat van de ANBI mag onder het bestedingscriterium van artikel 1b van de UR AWR 1994 worden aangehouden door de instelling, mits dit resultaat aangemerkt kan worden als vermogen als bedoeld in artikel 1b, tweede lid, van de UR AWR 1994.

Artikel 1a, derde lid

De fiscale faciliteiten voor ANBI's zijn van toepassing als de instelling bij beschikking van de inspecteur als ANBI is aangewezen. Er kunnen zich bijzondere omstandigheden voordoen waarbij het wenselijk is dat de inspecteur een ANBI-beschikking met terugwerkende kracht afgeeft. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een ANBI wordt opgericht bij testament en in dat testament een vermogen wordt bestemd voor de op te richten ANBI. Wanneer dan niet met terugwerkende kracht de ANBI-status zou worden verleend, zou op deze verkrijging niet de vrijstelling van erfbelasting kunnen worden toegepast. Ook zal deze bijzondere omstandigheid zich kunnen voordoen bij ANBI's die in het buitenland zijn gevestigd. Met het oog op dat soort gevallen is in het derde lid van artikel 1a van de UR AWR 1994 een bepaling opgenomen op grond waarvan de inspecteur aan een beschikking waarmee een instelling wordt aangewezen als ANBI, terugwerkende kracht kan verlenen.

Artikel 1a, vierde lid

Een instelling die een verzoek heeft gedaan om te worden aangemerkt als ANBI, wordt door de inspecteur bij een voor bezwaar vatbare beschikking als ANBI aangemerkt. Wanneer een instelling niet langer voldoet aan de voorwaarden, wordt haar de ANBI-status ontnomen. Het vierde lid van artikel 1a van de UR AWR 1994 bepaalt dat de inspecteur zorg draagt voor de kenbaarheid van de ANBI-status op een daartoe geschikte wijze. Hetzelfde geldt voor het niet langer als ANBI aanmerken van een instelling; ook dit maakt de inspecteur op een daartoe geschikte wijze bekend. Aan deze taak voor de inspecteur wordt thans invulling gegeven door op de website van de Belastingdienst te publiceren welke instellingen op welk tijdstip zijn aangemerkt als ANBI en – in een voorkomend geval – op welk tijdstip die aanmerking bij beschikking is ingetrokken. Ingevolge artikel 5b, zesde lid, derde volzin, van de AWR kan het tijdstip van intrekken van de ANBI-status door de inspecteur gelegen zijn voor de datum van de dagtekening van de beschikking waarbij die status wordt ingetrokken. Op deze website wordt ook vermeld of een instelling is aangemerkt als culturele instelling. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 1d, derde lid, van de UR AWR 1994.

Belastingplichtigen te goeder trouw zullen voor de toepassing van de giftenaftrek vertrouwen kunnen ontlenen aan de vermelding op de website. Op de website zijn de instellingen opgenomen onder de officiële naam (statutaire naam). Deze naam kan afwijken van de naam waaronder de instelling bekend staat bij het publiek. Dan kan op de website van de Belastingdienst via het “programma ANBI opzoeken” gezocht worden op de publieksnaam. Zodoende kan, als die publieksnaam bij de Belastingdienst bekend is, de instelling ook aldus worden gevonden.

Artikel 1b van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994

Artikel 1b van de UR AWR 1994 is gebaseerd op artikel 5b, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de AWR. Om de doelstelling te verwezenlijken en op die wijze het algemeen nut te dienen, is van belang dat een ANBI daadwerkelijk de daartoe bestemde gelden besteedt conform de algemeen nuttige doelstelling van de instelling en niet nodeloos vermogen oppot. Om dit zeker te stellen is in het eerste lid van artikel 1b van de UR AWR 1994 een ‘bestedingscriterium’ opgenomen, ook wel bekend als de anti-oppoteis. Dit bestedingscriterium is een open norm. De norm luidt dat een ANBI niet meer vermogen aan mag houden dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van de instelling. Voor een open norm is gekozen omdat individuele ANBI's en hun concrete doelstellingen van elkaar kunnen verschillen en derhalve maatwerk geboden is. Een in het oog springend verschil is bijvoorbeeld dat tussen vermogensfondsen enerzijds en fondswervende instellingen anderzijds.

Onder vermogen in de zin van het eerste lid van artikel 1b van de UR AWR 1994 worden verstaan alle vermogensbestanddelen die de instelling ter beschikking staan om ten behoeve van de doelstelling van de instelling te besteden. Het criterium richt zich vooral op reservevorming die door de instelling zelf wordt geïnitieerd en niet op de vermogensbestanddelen van de instelling waarop door de inbrenger een bestedingsbeperking is aangebracht (zie ook het tweede lid van genoemd artikel). Het bestedingscriterium strekt er niet toe dat alle door een instelling ontvangen inkomsten in het jaar van ontvangst besteed moeten worden. Uitgangspunt is dat een instelling geen vermogen mag aanhouden zonder dat daar vooraf een bepaalde bestemming aan is gegeven én dat de instelling niet meer vermogen aanhoudt dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden. Centraal bij de toepassing van het bestedingscriterium is de

redelijkheid. Het criterium strekt er niet toe de continuïteit van de werkzaamheden ten behoeve van de algemeen nuttige doelstelling in gevaar te brengen. Daarom mogen instellingen ook rekening houden met redelijkerwijs te verwachten fluctuaties in hun inkomsten of toekomstige rendementen. Binnen de grenzen der redelijkheid staat het instellingen vrij te bepalen hoe eventuele reserves beheerd worden. De betekenis van de term 'voorziene' werkzaamheden is een tweeledige. Enerzijds strekt deze term ertoe dat instellingen vermogensvorming motiveren aan de hand van concrete voorgenomen activiteiten. Wat dat betreft bestaat samenhang tussen het beleidsplan van artikel 1a, eerste lid, onderdeel f, van de UR AWR 1994 en de financiële administratie van artikel 1b, derde lid van de UR AWR 1994. Indien de ANBI geen concrete voorgenomen activiteiten kan benoemen, kan geen vermogen worden aangehouden met het oog daarop. Anderzijds beoogt deze term een tijdsbepaling te geven. Vermogensvorming voor toekomstige werkzaamheden is mogelijk, maar er moet wel sprake zijn van voorziene werkzaamheden binnen een redelijk tijdsbestek.

Onder het bestedingscriterium is het ANBI's wel toegestaan vermogen aan te houden ten behoeve van een zogenoemde 'continuïteitsreserve', indien dat nodig is om de continuïteit van de werkorganisatie van de instelling te waarborgen. Bij kosten van de werkorganisatie van de instelling kan worden gedacht aan exploitatiekosten van de instelling als personeelskosten, huisvestingskosten en administratiekosten. Uiteraard wordt reservevorming in vorenbedoelde zin begrensd door de redelijkheid: de aard en de omvang van de instelling bepalen welk niveau van de continuïteitsreserve redelijk is.

Het tweede lid van artikel 1b van de UR AWR 1994 bevat een opsomming van vermogen dat voor de toepassing van het eerste lid wordt begrepen onder vermogen dat nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van de instelling. Op grond van artikel 1b, tweede lid, onderdeel a, van de UR AWR 1994 is het een ANBI toegestaan vermogen of bestanddelen daarvan die bij uiterste wilsbeschikking of schenking door de instelling zijn verkregen, in stand te houden, voor zover die instandhouding voortvloeit uit de aan die uiterste wilsbeschikking of schenking verbonden voorwaarden. In het tweede lid, onderdeel b, van artikel 1b van de UR AWR 1994 wordt bepaald dat een instelling ook vermogensbestanddelen mag aanhouden voor zover de instandhouding daarvan voortvloeit uit de doelstelling van de instelling. Het tweede lid, onderdeel c, van artikel 1b van de UR AWR 1994 bepaalt tot slot dat een instelling activa en voor de voorziene aanschaf van activa aangehouden vermogensbestanddelen mag aanhouden, voor zover een instelling die activa ten behoeve van haar doelstelling redelijkerwijs nodig heeft. Het gaat hierbij om activa voor de bedrijfsvoering van de instelling, bijvoorbeeld een eigen bedrijfspand of een eigen opslagplaats voor hulpgoederen.

Het derde lid van artikel 1b van de UR AWR 1994 bepaalt dat een ANBI in haar financiële administratie dient te vermelden wat het doel is van vermogen dat wordt aangehouden en dat de instelling ook de omvang van dat aangehouden vermogen motiveert.

Artikel 1c van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994

Artikel 1c van de UR AWR 1994 is gebaseerd op artikel 5b, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, en onderdeel b, en artikel 5c, onderdeel d, van de AWR. Op grond van artikel 5b, eerste lid, onderdeel a, van de AWR kunnen instellingen op verzoek door de inspecteur bij beschikking als ANBI worden aangemerkt. Voor buiten het Koninkrijk en de EU gevestigde instellingen is dat alleen mogelijk als

de instelling is gevestigd in een bij ministeriële regeling aangewezen staat. Voor een SBBI geldt ingevolge artikel 5c, onderdeel d, van de AWR hetzelfde; een instelling die niet is gevestigd in het Koninkrijk of de EU, kan alleen als SBBI kwalificeren als deze is gevestigd in een bij ministeriële regeling aangewezen staat. Artikel 1c van de UR AWR 1994 strekt ertoe deze staten aan te wijzen. Voor de aanwijzing komen alleen mogelijkheden in aanmerking waarmee Nederland een regeling is overeengekomen die voorziet in de uitwisseling van gegevens, inlichtingen en gegevensdragers. Hieronder wordt verstaan een multilaterale regeling inzake uitwisseling van inlichtingen, een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting, maar bijvoorbeeld ook een zogenoemd Tax Information Exchange Agreement (TIEA). Noodzakelijk is wel dat er uitwisseling van informatie kan plaatsvinden voor de heffing van de inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en de erfbelasting. Aan de kwalificatie als ANBI of de status van SBBI zijn immers fiscale faciliteiten verbonden die al deze belastingen raken. Niet is vereist dat de uitwisseling van de informatie voor de vier genoemde belastingen is geregeld in een en dezelfde regeling. Een mogelijkheid wordt bijvoorbeeld ook aangewezen wanneer via een belastingverdrag is voorzien in de uitwisseling van informatie ten behoeve van de inkomsten- en vennootschapsbelasting en een andere regeling informatie-uitwisseling mogelijk maakt voor de schenk- en erfbelasting. Een mogelijkheid wordt niet aangewezen indien zij een Nederlands verzoek tot informatie-uitwisseling kan weigeren omdat de informatie niet voor de eigen belastingdoeleinden nodig is. De zinsnede 'zonder beperkingen of voorbehouden' brengt dit uitgangspunt tot uitdrukking. De aanwijzing van mogelijkheden vindt plaats door middel van een algemene aanwijzingsbepaling. Dat heeft als voordeel dat mogelijkheden die (gaan) voldoen aan de door deze regeling gestelde voorwaarden, automatisch kwalificeren.

Buitenlandse instellingen die zijn gevestigd in een niet-aangewezen mogelijkheid kunnen zelf verzoeken om aanwijzing als ANBI op grond van artikel 5b, eerste lid, onderdeel b, van de AWR. Daarin is de mogelijkheid voor de Minister van Financiën opgenomen om een instelling bij beschikking als ANBI aan te merken als deze instelling niet in een op grond van deze regeling aangewezen mogelijkheid is gevestigd.

Artikel 1d van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994

Artikel 1d van de UR AWR 1994 is gebaseerd op artikel 5b, achtste lid, van de AWR en heeft betrekking op de bij de Geefwet in artikel 5b, vierde lid, van de AWR opgenomen mogelijkheid voor ANBI's om te verzoeken om aangemerkt te worden als culturele instelling. Alleen instellingen die als ANBI zijn aangemerkt, kunnen op verzoek als een culturele instelling worden aangemerkt. Deze ANBI's moeten vanzelfsprekend aan alle voorwaarden voor de ANBI-status voldoen en zich daarnaast uitsluitend of nagenoeg uitsluitend richten op cultuur. De beoordeling of aan deze eisen wordt voldaan, is voorbehouden aan de inspecteur en – uiteindelijk – aan de rechter.

Ingevolge artikel 1d, tweede lid, van de UR AWR 1994 kan de inspecteur aan een beschikking waarmee een instelling wordt aangewezen als culturele instelling, terugwerkende kracht verlenen. Zie ook de toelichting op artikel 1a, vierde lid, van de UR AWR 1994.

Of een ANBI is aangemerkt als culturele instelling wordt ingevolge het derde lid van artikel 1d van de UR AWR 1994 op een daartoe geschikte wijze bekendgemaakt. Dit wordt ingevuld door op de website van de Belastingdienst de status van culturele instelling afzonderlijk aan te geven. Zie ook de toelichting op artikel 1a, vijfde lid, van de UR AWR 1994. Belastingplichtigen te goeder trouw

zullen voor de toepassing van de giftenaftrek vertrouwen kunnen ontlenen aan de vermelding van de status van culturele instelling op die website.

Artikel 1e van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994

Artikel 1e van de UR AWR 1994 is gebaseerd op artikel 5b, achtste lid, van de AWR en bevat nadere regels voor de toepassing van artikel 5b, vijfde lid, van de AWR. Hierna volgt een toelichting per artikellid.

Artikel 1e, eerste lid

Artikel 5b, vijfde lid, van de AWR biedt de mogelijkheid een categorie instellingen of een groep met elkaar verbonden instellingen bij één beschikking (gemeenschappelijke aanwijzing of groepsbeschikking) aan te merken als ANBI's. De instellingen die deel uitmaken van die categorie of groep zullen elk afzonderlijk aan alle ANBI-voorwaarden moeten voldoen. Daartoe moeten alle tot die categorie of groep behorende instellingen geïdentificeerd kunnen worden. Het eerste lid van artikel 1e van de UR AWR 1994 bepaalt dat in een verzoek voor een groepsbeschikking wordt vermeld op welke instellingen het verzoek betrekking heeft. Om administratieve lasten te besparen kan volstaan worden met het toezenden van de groepsbeschikking aan de verzoeker. Dit is bijvoorbeeld het geval bij openbare bibliotheken. De onder deze groepsbeschikking vallende afzonderlijke instellingen zijn zelfs tandig opgenomen op de website van de Belastingdienst en dus onder hun eigen naam terug te vinden. Een bijzonder geval van een groepsbeschikking doet zich voor bij kerkgenootschappen. De meeste christelijke en joodse kerkgenootschappen in Nederland zijn aangesloten bij het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO); deze kerkgenootschappen hebben van de Belastingdienst groepsbeschikkingen gekregen. Als op de website van de Belastingdienst in het programma 'ANBI opzoeken' bij 'Naam instelling' alleen 'groepsbeschikking' en bij 'Vestigingsplaats' niets wordt ingevuld, worden de kerkgenootschappen met een groepsbeschikking getoond. Maar de namen van de afzonderlijke instellingen vindt men niet terug onder de zoekresultaten.

Artikel 1e, tweede lid

Een instelling waarop een verzoek voor een gemeenschappelijke aanwijzing betrekking heeft, maar die niet voldoet aan de voorwaarden voor aanmerking als ANBI, wordt op grond van het tweede lid van artikel 1e van de UR AWR 1994 niet in de gemeenschappelijke aanwijzing opgenomen.

Artikel 1e, derde lid

Indien een bij groepsbeschikking aangemerkte instelling niet meer voldoet aan de uit de AWR of de UR AWR 1994 voortvloeiende vereisten, wordt de beschikking voor die afzonderlijke instelling door de inspecteur ingetrokken. Deze intrekking kan plaatshebben met ingang van het tijdstip waarop de instelling niet meer voldoet aan het bepaalde bij of krachtens artikel 5b van de AWR. Dit tijdstip kan zijn gelegen voor de dagtekening van de intrekking. Dit is bepaald in het derde lid van artikel 1e van de UR AWR 1994. De overige tot de categorie of groep behorende instellingen ondervinden geen hinder van het intrekken van de ANBI-status van een individuele instelling.

Artikel 1f van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994

Artikel 1f van de UR AWR 1994 is gebaseerd op artikel 5d, eerste lid, van de AWR en bevat de nadere voorwaarden die aan een stichting worden gesteld om als steunstichting SBBI te kwalificeren. Bij giften aan een steunstichting SBBI komt de belastingplichtige in aanmerking voor toepassing van de giftenaftrek, die anders alleen geldt voor giften aan algemeen nut beogende instellingen. De Steunstichting SBBI kan, al dan niet door tussenkomst van de notaris, aangemeld worden bij de Belastingdienst in Den Bosch. Vervolgens vindt binnen zes weken bekendmaking plaats van het bestaan van de steunstichting op www.belastingdienst.nl. Daaruit blijkt in welk jaar aftrekbare giften in aanmerking kunnen worden genomen. De stichting krijgt bericht als publicatie achterwege blijft. Dit is het geval als er strijdigheid is met de voorwaarden. Bijvoorbeeld als niet duidelijk is voor welk kalenderjaar de stichting als steunstichting SBBI wil kwalificeren. Op deze wijze wordt voor steunstichtingen en begunstigers duidelijk of de gift aan de steunstichting in aftrek kan komen op het inkomen of de winst. Informatie over deze procedure is te vinden op de website van de Belastingdienst. Hierna volgt een toelichting per artikellid.

Artikel 1f, eerste lid

In artikel 1f, eerste lid, onderdeel a, van de UR AWR 1994 is bepaald dat uit de statuten en feitelijke werkzaamheden van de stichting een aantal zaken moet blijken, wil de stichting worden aangemerkt als steunstichting SBBI. Onder 1° is als eerste de eis opgenomen dat de stichting is opgericht uitsluitend met het doel geld in te zamelen ten behoeve van een SBBI. Voorts is bepaald dat de SBBI die de steunstichting SBBI beoogt te gaan ondersteunen lid moet zijn van een landelijke, representatieve koepel op het gebied van sport of muziek of een hiermee vergelijkbare organisatie op het gebied van sport of muziek. Dat betekent bijvoorbeeld in het geval van een sportvereniging dat deze SBBI lid moet zijn van een organisatie die landelijk opereert en representatief is omdat zij op haar beurt bijvoorbeeld lid is van NOC*NSF. Voor de muziek-SBBI's geldt dat voor de landelijk representatieve koepel gedacht moet worden aan de Koninklijke Nederlandse Federatie Muziekverenigingen (KNFM), de Verenigde Nederlandse Muziekbonden en de Federatie van Amateur Symfonie- en Strijkorkesten (FASO). Een SBBI moet derhalve lid zijn van een van deze koepels of een hiermee vergelijkbare binnenlandse of buitenlandse organisatie op het gebied van sport of muziek, om de steunstichting te laten kwalificeren als steunstichting SBBI. Dit criterium is opgenomen om te waarborgen dat het om een erkende sport- of muziekvereniging gaat. De voorwaarden zijn van overeenkomstige toepassing indien de SBBI in het buitenland is gevestigd.

In artikel 1f, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de UR AWR 1994 is geregeld dat in de statuten omschreven moet zijn dat het ingezamelde geld uitsluitend bestemd is voor de viering van een 5-jarig bestaan of een veelvoud daarvan en dat het ingezamelde geld uitsluitend wordt besteed aan die viering. De viering zal naar haar aard een karakter hebben dat zich onderscheidt van de normale activiteiten van de SBBI. Het bestedingsdoel is in beginsel vrij en het bedrag dat de steunstichting SBBI op wenst te halen is niet gelimiteerd in de regeling, zolang de besteding maar direct verband houdt met de viering en niet dient ter dekking van normale exploitatiekosten.

In artikel 1f, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, van de UR AWR 1994 wordt de voorwaarde gesteld dat in de statuten een omschrijving is opgenomen van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de viering waarvoor geld wordt ingezameld.

In artikel 1f, eerste lid, onderdeel a, onder 4°, van de UR AWR 1994 is met betrekking tot de toegestane beloning voor de bestuurders van de steunstichting een bepaling opgenomen met dezelfde strekking als die van artikel 1a, eerste lid, onderdeel e, van de UR AWR 1994 voor bestuurders van ANBI's.

Artikel 1f, eerste lid, onderdeel a, onder 5°, van de UR AWR 1994 bepaalt dat de stichting in het kalenderjaar van de bedoelde viering, het daaraan voorafgaande kalenderjaar of het daarop volgende kalenderjaar overgaat tot besteding van het ingezamelde geld. Dit wordt vereist omdat de investering of uitgave duidelijk verband dient te houden met de bedoelde viering. Voorts is in artikel 1f, eerste lid, onderdeel a, onder 6°, van de UR AWR 1994 bepaald dat een eventueel batig saldo, dat wil zeggen het geld dat over is gebleven omdat het niet is besteed aan het doel waarvoor de steunstichting is opgericht, te weten de viering, en ook niet is overgedragen is aan de SBBI met het oog daarop, bij ontbinding van de steunstichting moet worden uitgekeerd aan een ANBI. Die voorwaarde is opgenomen omdat de eenmalige giften aan steunstichtingen van SBBI's via de aftrek voor eenmalige giften zijn gefaciliteerd. Daarom is het wenselijk dat de aldus verkregen middelen ten goede komen aan een instelling waarvoor deze faciliteit ook geldt, te weten de ANBI's. Het is niet de bedoeling dat door het enkele tussenschuiven van een (tijdelijke) steunstichting alsnog eenmalige giften aan SBBI's binnen de sfeer van de giftenaftrek worden getrokken. In artikel 1f, onderdeel a, onder 7°, van de UR AWR 1994 is bepaald dat in de statuten is vastgelegd in welk kalenderjaar de stichting als steunstichting SBBI wil figureren. Een stichting kan slechts één kalenderjaar een steunstichting SBBI zijn. De geldinzameling dient derhalve in dat jaar te geschieden, wil de donateur gebruik kunnen maken van de giftenaftrek.

Artikel 1f, eerste lid, onderdeel b, van de UR AWR 1994 bevat voorschriften met betrekking tot de administratie, analoog aan die welke in artikel 1a, eerste lid, onderdeel i, onder 1° en 2°, van de UR AWR 1994 zijn gesteld aan de administratie van ANBI's.

Artikel 1f, tweede lid

Het tweede lid van artikel 1f van de UR AWR 1994 schrijft voor dat de steunstichting in haar communicatie bij haar inzamelingsactiviteiten, bijvoorbeeld op haar website of op een flyer bij het collecteren, duidelijkheid verschaft over het doel van de inzameling en over het jaar waarin zij kwalificeert als steunstichting SBBI. Deze voorwaarde is vooral in het belang van de steunstichting zelf, omdat zij daarbij kan wijzen op de specifieke regeling op grond waarvan de donaties, anders dan die aan de SBBI zelf, aftrekbaar zijn.

Artikel 1f, derde lid

Op grond van artikel 1f, derde lid, van de UR AWR 1994 mag per SBBI slechts één steunstichting opgericht worden per kwalificerende viering.

Artikel 1f, vierde lid

De Belastingdienst zorgt voor de kenbaarheid van de steunstichtingen door op de website van de Belastingdienst de namen van de steunstichtingen te publiceren alsmede het kalenderjaar waarin eenmalige giften aan deze stichtingen in aanmerking komen voor toepassing van de giftenaftrek

voor eenmalige giften. Belastingplichtigen te goeder trouw zullen voor de toepassing van de giftenaftrek vertrouwen kunnen ontlenen aan de vermelding op de website.

Artikel IV (artikel 13a van de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003)

Ingevolge de Geefwet zijn de bepalingen over het aanmerken en het niet langer aanmerken van een instelling als ANBI met ingang van 1 januari 2012 overgeheveld van artikel 6.33 van de Wet IB 2001 naar artikel 5b van de AWR. In laatstgenoemd artikel is per dezelfde datum tevens een regeling opgenomen voor het aanmerken en het niet langer aanmerken van een instelling als culturele instelling. In verband met genoemde wetswijzigingen wordt de desbetreffende verwijzing in artikel 13a van de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003 aangepast.

Artikel V (overgangsrecht)

In artikel V is overgangsrecht opgenomen met betrekking tot ANBI's die zijn opgericht voordat de definitie van een ANBI uit de Wet IB 2001 is gehaald en vervolgens in de AWR is opgenomen. De regelgeving van deze ANBI's die voldoen aan de eisen van de toen geldende bepalingen in de URIB 2001, verwijzen wat de bestemming van het liquidatiesaldo betreft wellicht naar artikel 6.33 van de Wet IB 2001. Op grond van de onderhavige regeling moet een liquidatiesaldo naar een ANBI met een gelijksoortige doelstelling. Om te voorkomen dat voor de enkele aanpassing van die verwijzing de regelgeving van deze ANBI (notarieel) gewijzigd moet worden, is bepaald dat voor die ANBI's de tekst van artikel 41a, eerste lid, onderdeel h, van de URIB 2001 zoals dat luidde op 31 december 2011, blijft gelden tot aan de eerstvolgende wijziging van de regelgeving van de betreffende ANBI en dat tot dat moment artikel 1a, eerste lid, onderdeel h, van de UR AWR 1994 niet van toepassing is.

Artikel VI (inwerkingtreding)

De wijzigingen in de AWR en de Wet IB 2001 die aanleiding zijn voor deze regeling, zijn in werking getreden met ingang van 1 januari 2012. In verband hiermee wordt ingevolge artikel VI aan de regeling terugwerkende kracht gegeven tot en met 1 januari 2012.

De Staatssecretaris van Financiën,

F.H.H. Weekers